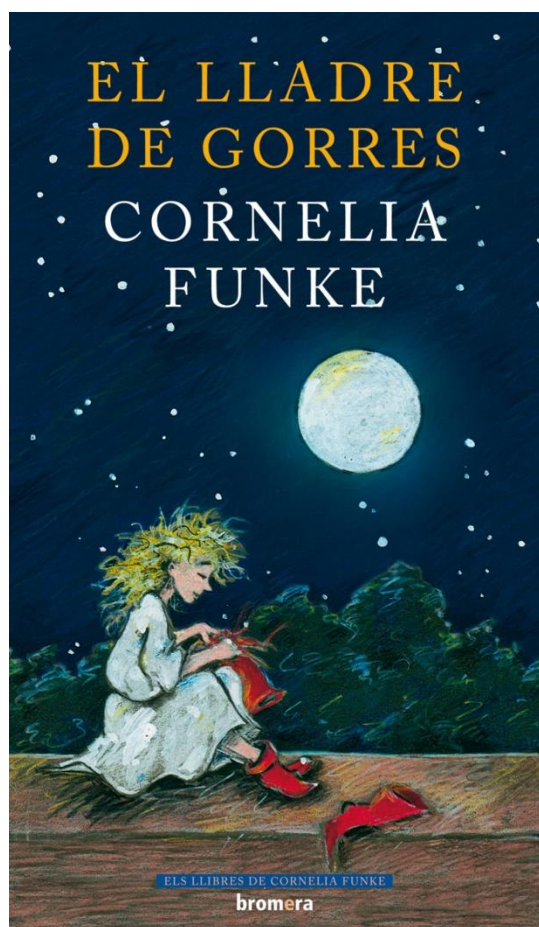

EL GUST PER LA LECTURA 2018-2019

CICLE SUPERIOR D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

EL LLADRE DE GORRES

CORNELIA FUNKE

GUIA DIDÀCTICA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

El Gust per la lectura 2018-2019
Cicle superior d'educació primària

EL LLADRE DE GORRES GUIA DIDÀCTICA

Sub-direcció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

M. Pilar Arnáiz Pérez

Maig de 2018

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

ÍNDIX

1. Introducció.....	4
2. Què podeu trobar en aquesta guia?	4
3. Presentació d' <i>El lladre de gorres</i>	4
4. L'autora i il·lustradora: Cornelia Funke	6
5. En què es fonamenta la proposta didàctica	8
5.1. L'ambient de lectura	8
5.2. Les modalitats de lectura.....	9
5.3. Parlar sobre la lectura	12
5.4. El procés lector. Estratègies de lectura.....	12
5.5. Transversalitat de la proposta	13
5.6. Teixint paraules. Quadern d'escriptura personal.....	13
5.7. Lèxic i llenguatge literari	13
5.8. Compromís lector. Mission book.....	14
5.9. Reflexió metacognitiva	15
6. Guia d'activitats del quadern de l'alumnat.....	15
6.1. Abans de començar a llegir	16
6.2. Mentre llegim.....	18
6.3. Després de la lectura.....	29
7. Altres recursos	34
8. Quadre resum de les activitats	36
9. Bibliografia i webgrafia	41

1. Introducció

El programa El Gust per la Lectura té per objectiu global la formació de bons lectors i lectores. El gust per llegir és una actitud emocional que es desenvolupa condicionada per l'experiència que hagin tingut els infants i joves amb els llibres al llarg del temps. Forma part de la nostra tasca i la nostra responsabilitat com a docents col·laborar en la construcció d'aquesta actitud. Ho aconseguirem en major o menor grau en funció del valor i la importància que nosaltres mateixos atorguem a la lectura, i de la nostra capacitat per encomanar aquesta afició i captivar els alumnes a partir de les situacions que hem creat a l'aula.

Doncs què esperem?

Transformem el moment de llegir en un moment únic que transporti l'alumne fora de les parets de l'aula! És en aquesta línia que hem situat aquesta guia, amb l'objectiu que els alumnes puguin descobrir nous mons i vivències que els aportin estones plaents i estimulants, que puguin conèixer un nou llibre que els ajudi a millorar el seu nivell lector i, alhora, que puguin créixer personalment.

La guia didàctica que teniu a les mans és una proposta, que més que imposar vol suggerir, de manera flexible. No hi ha res més gratificant per al docent que crear la seva pròpia guia per acompanyar l'alumne en aquesta aventura: no cal que seguiu fil per randa totes les activitats que presentem. Llegiu, trieu, cerqueu i creeu el vostre propi material, tenint en compte les necessitats, les possibilitats i les preferències dels alumnes. D'aquesta manera l'aventura de gaudir de la lectura serà doble: la dels vostres alumnes i la de vosaltres mateixos.

2. Què podeu trobar en aquesta guia?

La guia està estructurada en tres parts: la presentació del llibre *El lladre de gorres* i de l'autora, Cornelia Funke, una segona part en què es desenvolupen les bases que fonamenten la proposta didàctica i una tercera en què es descriuen les activitats del quadern de l'alumne.

3. Presentació d'*El lladre de gorres*

El lladre de gorres relata la història de l'Otília, la reina de les fades. L'Otília viu amb el seu poble en un bosc gran, fosc i molt antic. No es troba a simple vista, perquè és amagat sota l'herba, en un turó. Quan es fa fosc, les fades surten del turó per ballar i riure i, quan es fa de dia, se'n tornen al seu món.

Però *El lladre de gorres* compta amb un altre protagonista, l'Artur. Ha vingut a passar quinze dies a casa dels seus oncles i dels seus cosins bessons, que no paren de fer-li la guitza.

Un dia, mentre l'Artur passeja pel bosc, troba un mitjó brut. Hi fica la mà i hi troba una petita figura, amb unes cames primes i botes de vellut vermell, cabells fins i grocs tirant a blavosos i la cara molt blanca. Sembla una nina. Però en realitat és una fada, l'Otília.

Com ha anat a parar a les seves mans? Un ésser desconegut, amb un encanteri d'una planta i un mitjà, ha aconseguit robar la gorra vermella de l'Otília i desfer-se de la pobra fada, llençant-la al bosc. L'intrús ha entrat al turó de les fades i ha robat les gorres verdes de la resta de fades. Sense la seva gorra, la reina de les fades no pot protegir el seu poble. L'Artur se l'emporta a casa dels seus oncles. L'Otília necessitarà el seu ajut per salvar el seu poble. A casa, haurà de vetllar perquè els seus cosins no descobreixin el seu secret.

L'Otília no és la típica fada dels contes. És autoritària, manaire, altiva, té aires de grandesa i vol sortir-se sempre amb la seva. Al principi creu que l'Artur és un babau, però de mica en mica anirà creixent un sentiment de respecte per ell.

L'Artur, malgrat que està mort de por, vol ajudar l'Otília a tornar al bosc, però ella sap que, sense la protecció d'una gorra de fada, és impossible entrar al turó i poder-ne sortir. Quan l'Otília coneix l'Ester, l'amiga pèl-roja de l'Artur, troba la solució. Amb els flocs dels seus cabells, l'Otília teixeix tres gorres vermelles per poder entrar al bosc, arribar al turó i rescatar el seu poble. Els bessons es volen interposar en els seus plans, però l'Otília té un encanteri per controlar-los: els transforma en éssers petits i l'Artur els agafa i els fica a dins de l'aguller que guarda a la butxaca de la jaqueta.

Amb l'ajuda de tres porcs senglars, l'Ester, l'Artur i l'Otília arriben a l'entrada del turó de les fades. Gràcies a un encanteri, l'Otília els fa petits com ella, es posen les gorres vermelles fetes dels cabells de l'Ester i s'endinsen al turó.

Entre la foscor del turó van avançant a través d'una cova i d'un llac fins arribar a la torre. Una torre tenebrosa que hauran de pujar per una escala estreta i relliscosa. Finalment, a la teulada troben el lladre de gorres, ara convertit en un nen gràcies al poder del món de les fades on el temps s'atura i impera l'eternitat.

El lladre ha comptat amb el suport de l'obscur, un ésser del món de les fades, i vol destruir-ho tot, però l'Artur té un pla que posa fi a les intencions del lladre. Quan tot perilla i el lladre comença a llençar totes les gorres de les fades a l'abisme, l'Artur obre l'aguller i, de sobte, en surten els bessons a mida real.

Finalment el lladre es llança a l'abisme i el món de les fades torna a ser el que era. Arriba l'hora del comiat, l'Otília ja pot tornar al seu món i els nens al seu. Però la història acaba amb la concessió per part de l'Otília d'un desig per a l'Artur, l'Ester i els bessons.

El lladre de gorres és una història plena d'imaginació i fantasia, que recrea un dels tòpics més recurrents en el món fantàstic: les fades. Podria semblar que una història de fades és més adequada per a infants més petits que no per a alumnes de cicle superior. Però es tracta d'una història d'aventures i d'intriga, amb moments divertits i irònics.

El lladre de gorres transporta els lectors a dos escenaris diferents. Un de situat en el món de la fantasia, on els personatges són els propis d'aquest món: fades, follets i éssers màgics. Aquests éssers, com els animals que surten a la novel·la, presenten el costat bo i el dolent de la condició humana. Es promou el caràcter fantàstic del relat a partir d'elements màgics com ara els encanteris, que provoquen diferents efectes: poder entendre el llenguatge dels animals, no desprendre olor humana, fer-se petit, etc. Els elements naturals també tenen una forta presència en el relat.

L'altre escenari és el del món real, quotidià, la casa dels oncles de l'Artur i la casa de l'Ester, amb el jardí i la immensa prunera. Els personatges dels oncles, els bessons i les situacions que es van generant formen part d'aquest segon escenari.

L'obra s'ha construït principalment amb dos ingredients: la fantasia i l'humor. Les diferents escenes són tractades amb tocs irònics que fan que hi hagi una connexió més estreta amb el lector.

Un altre aspecte a destacar és el final del llibre, que sorprèn i es deixa obert, perquè el lector l'arrodoneixi al seu gust.

De manera esquemàtica, enumerem algunes característiques de l'obra:

- Malgrat que és una història fantàstica, combina la fantasia amb els fets quotidians.
- El llenguatge utilitzat és molt ric. El recursos literaris que emprava l'autora són abundants.
- L'acció transcorre en tres dies, però la història és àgil, la narració guanya dinamisme gràcies al predomini dels diàlegs i les descripcions, especialment del bosc, del turó i del món de les fades.
- En el llibre tenen un pes important el valor de l'amistat i la reflexió que les adversitats i els successos imprevistos de vegades serveixen per afrontar els problemes, confiar en un mateix i sentir-se més segur i valent. El caràcter emprenedor i la iniciativa de l'Otilia, així com el caràcter altruista de l'Artur i la seva superació de les pors també deixen empremta en el relat.
- *El lladre de gorres* ofereix la possibilitat que els lectors identifiquin les actituds i els comportaments positius dels protagonistes, com per exemple el desig de cultivar l'amistat, la perseverança i la voluntat de trobar solucions als conflictes amb què es van trobant, sense perdre mai la confiança personal. Els lectors es poden sentir identificats amb alguns trets dels personatges.

4. L'autora i il·lustradora: Cornelia Funke

Cornelia Funke és una escriptora alemanya de literatura infantil i juvenil, nascuda el 10 de desembre del 1958 a Dorsten, Westfàlia. Autora de vendes milionàries a tot el món, Funke amb freqüència ha estat comparada amb l'escriptora britànica J. K. Rowling, autora de la saga de Harry Potter.

De petita volia ser astronauta. També desitjà convertir-se en pilot o viure amb els pèl·lreges. Quan era petita, hi havia un dia a la setmana que era màgic per a ella: el de la visita, amb el seu pare, a la biblioteca municipal del seu poble, per demanar una pila de llibres. Per poder arribar a les lleixes hi havia una escala de cargol. Per a Cornelia la biblioteca era com una caseta dalt d'un arbre.

Va estudiar Pedagogia i il·lustració a la universitat. Va exercir tres anys com a treballadora social per a nens desfavorits. Durant aquest temps va tenir la idea d'escriure històries per a infants. També va treballar com a dissenyadora de jocs de taula i il·lustradora de contes infantils. Però l'avorrien les històries que havia

d'illustrar, de manera que es va animar a escriure els seus propis contes. Als trenta-cinc anys comença a dedicar-se a l'escriptura de manera regular. Necessitava escriure, dibuixar i dissenyar.

Abans de traslladar-se als Estats Units, treballà per al canal alemany ZDF, escrivint guions per a la televisió. El maig de 2005 es traslladà d'Hamburg a Los Angeles amb el seu marit, Rolf, i els seus fills, Anna (nascuda el 1990, que llegia tots els seus llibres abans de la seva publicació) i Ben (nascut el 1994). El seu marit va morir d'un càncer el 2006, quan només feia un any que vivien a Los Angeles.

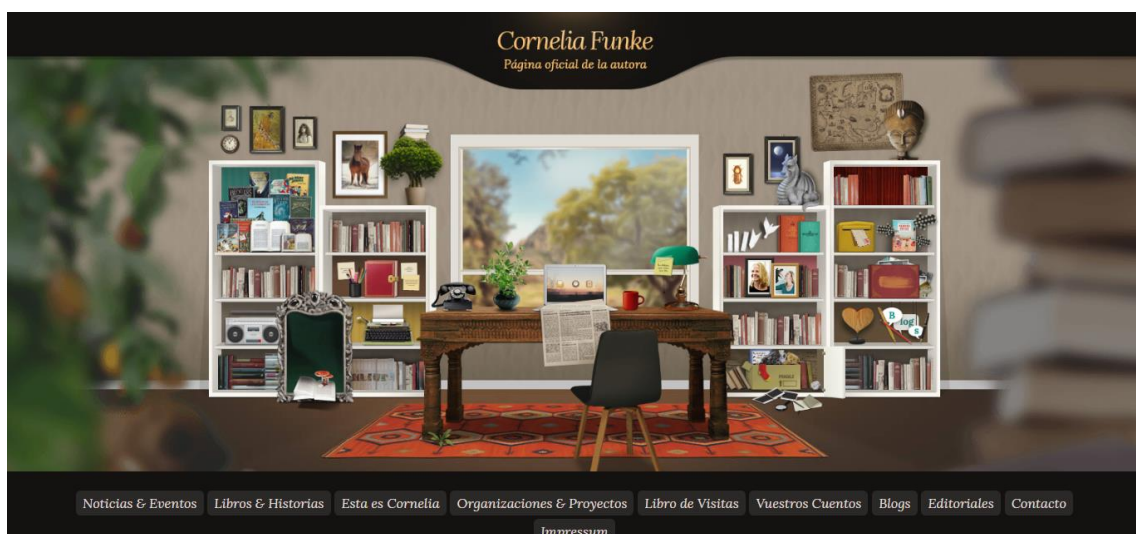
El primer èxit internacional li va arribar amb la publicació, l'any 2000, de la novel·la d'aventures i intrigues *El senyor dels lladres*. Després va seguir amb la trilogia *Món de tinta*, formada per les novel·les *Cor de tinta* (2003), *Sang de tinta* (2005) i *Mort de tinta* (2007). Aquesta trilogia la va consolidar com a escriptora i la va convertir en una de les cent persones més influents del món, segons la revista *Time*. Algunes de les seves obres s'han portat al cinema i al teatre.

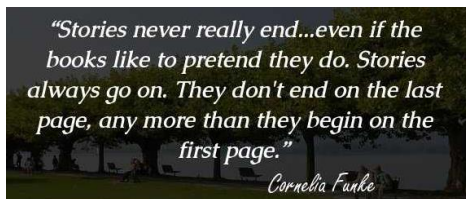
En l'obra de Cornelia Funke destaquen molts altres llibres d'èxit, com ara *El cavaller del drac*, la sèrie «Les gallines boges», a més de títols com *Quan el Pare Noel va caure del cel*, *Igraine la valenta*, *Deixeu en pau la Mississipi!*, *No hi ha galetes per als follets*, *El lladre de gorres*, etc.

«Reckless» és la sèrie més nova de l'autora. Narra les aventures en un món paral·lel fantàstic al qual s'accedeix a través d'un mirall. En formen part els llibres *Carn de pedra* (2010), *Ombres vivents* (2012) i *El fil d'or* (2016).

En total, la seva bibliografia comprèn una quarantena de llibres, que han estat traduïts a més de trenta idiomes. Ha rebut nombrosos premis, sobretot a Alemanya (*Cor de tinta* fou guardonat el 2004 com el millor llibre de literatura juvenil) i als Estats Units, on l'autora té un gran reconeixement.

Funke té una pàgina web molt interessant. <http://www.corneliafunke.com/es>
[Consulta: 07/07/2018]

Les històries no acaben mai... encara que els llibres sí que s'acabin. Les històries continuen sempre. No acaben a l'última pàgina, ni comencen a la primera.

Cornelia Funke

5. En què es fonamenta la proposta didàctica

5.1. L'ambient de lectura

Pensem per un moment quin és el nostre lloc preferit per llegir

Per poder desenvolupar el gust per la lectura cal crear un clima especial. Diem clima en sentit ampli. Cal un espai, no només físic, sinó també curricular. Un temps, unes hores setmanals. Un temps que, probablement, si volem seguir la proposta, implicarà deixar de fer altres activitats. La proposta didàctica ha estat elaborada d'acord amb el currículum de Primària, tenint en compte que l'hàbit lector s'ha d'introduir amb un enfocament lúdic i gratificant, però amb la consciència que a través de la lectura també s'aprenen diferents continguts. El treball d'*El lladre de gorres* fa possible abordar aprenentatges competencials.

Si, com diu Emili Teixidor, la lectura s'encomana per seducció, hem de proporcionar una atmosfera que faciliti un clima afectiu, relaxat, càlid, que propiciï la lectura i la faci agradable. Hi ha moltes maneres de crear aquest ambient i cada docent haurà de buscar quina s'adapta millor a les seves circumstàncies. Potser s'hauran de crear certes litúrgies, com canviar de lloc o d'aula, o bé, modificar la distribució física d'aquesta perquè els alumnes estiguin còmodes, tancar tots els llums i encendre'n un de sobretaula, posar una música suau o d'intriga...

Quan parlem d'ambient, també ens referim a crear un espai viu degudament decorat on poder recopilar i plasmar aspectes que van sorgint en el transcurs de la lectura i treball del llibre: objectes característics dels personatges o dels llocs, fotografies dels personatges i dels espais, exposició d'altres llibres o materials relacionats (pel·lícules, contes, imatges, jocs, disfresses...), propostes plàstiques que poden sorgir a mesura que s'avança en la lectura, etc.

També es poden guarnir diferents capsos, que es col·locaran en aquest espai: una per desar les paraules o frases que els hagin cridat l'atenció o agradat, una altra amb sentiments o preguntes que els va generant la història, una altra amb possibles solucions als conflictes que s'hi plantegen...

Però es pot fer un pas més: recrear un ambient d'aventura dins de la classe o bé en una aula annexa on es pugui mantenir durant una temporada, mentre duri l'activitat. Us imagineu viure dins d'un arbre gegant? Els arbres són plens de vida i també refugi de molts animals. Com sabeu, n'hi ha de moltes mides. Aquest cop per endinsar-nos en l'aventura que ens proposa l'Otilia, recrearem un arbre gegant, que plantarem en una cantonada de la classe.

Per fer-ho només necessitem dos materials bàsics. Una caixa de nevera i tela de color marró. Un cop tinguem la caixa desmuntada i oberta, a la part central hi dibuixarem, i obrirem, una porta. D'altra banda, retallarem una mica els laterals de la caixa per donar-li la forma pròpia d'un arbre. Alçarem la caixa oberta i la recolzarem i fixarem en un racó de la classe. Després enganxarem la tela marró a la part superior, i la farem arribar al sostre de la classe, on també la fixarem. D'aquesta manera aconseguirem l'efecte d'un tronc gegant que només haurem de decorar al nostre gust. Un cop tinguem el muntatge fet, ja hi podem entrar, acomodar-nos-hi, llegir, explicar-nos secrets, etc.

5.2. Les modalitats de lectura

La proposta està pensada per a alumnes de cicle superior. En aquest cicle, els nens i nenes en general ja llegeixen de manera més autònoma i fluida. Sugerim diferents formes de lectura: la lectura compartida i la lectura autònoma. El paper del docent és clau en totes dues modalitats: ha d'actuar d'intermediari, d'animador, de dinamitzador, de creador d'un ambient que convidi a gaudir de la lectura.

Lectura compartida

Implica la interacció entre els lectors per parlar del que han llegit. Dins d'aquesta modalitat es proposen activitats de:

- Lectura del docent
- Lectura en veu alta i dramatitzada per part dels alumnes: en parella o en petit grup.

a) Lectura del docent

Amb quina freqüència els alumnes ens senten llegir a nosaltres textos que no siguin enunciats d'exercicis?

La idea del que és llegir amb fluïdesa només es pot transferir a través de lectors experts. No es pot aprendre a llegir bé si no se sent llegir correctament. Llegir en veu alta als nens i nenes és essencial per ajudar-los a convertir-se en lectors. El mestre és el model de lectura per excel·lència. És molt probable que una gran part dels nostres alumnes no tinguin un model lector fora de l'escola. Per aquesta raó és imprescindible que el mestre dediqui un temps a llegir, en què els alumnes participin com a audiència. Escoltar com es llegeix no és una tasca passiva.

El mestre ha de ser model lector, ha de regalar moments de lectura, l'ha de compartir i n'ha de parlar. Amb la seva lectura, el docent ha d'aconseguir que els alumnes entrin en el món de ficció recreat en la novel·la que proposem.

Volem aconseguir que la lectura d'*El lladre de gorres* esdevingui una invitació a llegir altres llibres. A més, els alumnes hi descobriran un món màgic, ple d'aventures per poder imaginar i identificar-se. És per això que recomanem que la lectura del primer capítol la faci íntegrament el docent, amb les aturades corresponents, tal com expliquem a la guia. I això demana que prèviament l'hagi preparat i assajat, que hagi pensat des d'on la farà i com se situaran els alumnes, quins gestos acompanyaran la lectura i on farà les pauses més acusades. No és recomanable la improvisació si

respectem l'audiència que tenim al davant. S'hauria de vetllar perquè no hi hagi interrupcions que trenquin l'encís d'un moment especial com és el temps dedicat a la lectura. Iniciatives com la de penjar a la porta un cartell semblant al dels hotels que digui «sisplau, no entreu, estem llegint», en són un bon exemple.

b) La lectura en veu alta dels alumnes

Us en recordeu, de quan de petits havíem de llegir en veu alta davant de tota la classe?

Tots tenim records de l'experiència de la lectura en veu alta que es feia a les aules quan anàvem a escola, i probablement per a molts de nosaltres no van ser gaire plaents. La lectura en veu alta és una de les activitats que poden ser més determinants a l'hora de construir la imatge com a lectors (autoconcepte lector). Per tant, cal ser molt curosos quan plantejem activitats d'aquesta mena. Quan un llegeix per als altres, la preparació de la lectura és imprescindible. L'objectiu és que obtinguin plaer tant el que llegeix com el que escolta. No volem provocar malestar als alumnes posant-los en una situació incòmoda. Per això és important ensenyar-los a preparar i assajar la lectura en veu alta, i evitar situacions on hagin de llegir de forma improvisada. El modelatge del docent i les pràctiques compartides en gran grup són activitats clau perquè l'alumne després sigui capaç de fer-ho sol. Algunes orientacions que es poden donar:

- Llegir el text en silenci mirant d'entendre'l.
- Subratllar o encerclar les paraules menys conegudes, i repetir-les en veu alta unes quantes vegades.
- Encerclar els sons que costen de pronunciar o que fan llegir més a poc a poc.
- Buscar i assajar els signes de puntuació: punts, comes, signes d'admiració, interrogació...
- Jugar una mica amb la intensitat de la veu per donar expressivitat al text. Si cal, es poden subratllar les paraules que es vulguin emfasitzar més.
- Vocalitzar: llegir amb un llapis a la boca per fer l'esforç que se'ns entengui.
- Assajar la lectura tot sol.
- Rellegir el text en veu alta i en silenci.
- Gravar-lo.
- Assajar la lectura davant d'algú (posició del cos, velocitat, to de veu...).

c) Lectura en parella

L'objectiu de la lectura en parella és que un alumne llegeixi a l'altre. Els alumnes decideixen quina part llegirà cadascun, l'assagen, s'ajuden i, si es considera adient, poden llegir en veu alta per a tota la classe.

d) Lectura dramatitzada

L'objectiu d'aquesta modalitat de lectura és transmetre el que explica la història amb expressivitat. Es tracta de preparar la lectura d'un fragment del capítol per a diverses

veus. Un grup de tres o quatre alumnes assagen junts i després l'interpreten. Normalment, quan es dramatitza d'aquesta manera, s'inclou un narrador i es reparteix el diàleg dels personatges entre els membres del grup.

Preparar una lectura per dramatitzar-la implica que els alumnes han de rellegir el text, col·laborar i ajudar-se entre ells i rebre el suport i les orientacions del docent. Si es prenen totes aquestes mesures, els alumnes cada vegada tindran més confiança en la seva lectura, se sentiran més satisfets i llegiran millor, la qual cosa revertirà en el seu autoconcepte lector i el gust per llegir.

El lladre de gorres és un llibre adequat per practicar aquesta modalitat de lectura, ja que conté diàlegs entre els diversos personatges, que permetran desenvolupar les destreses expressives dels alumnes, com també parts narratives, que llegirà l'alumne que faci de narrador. Té moltes parts còmiques que poden ser divertides a l'hora de llegir en veu alta. Amb tot, una opció podria ser prescindir de la veu del narrador, no del tot imprescindible per contextualitzant l'acció i el diàleg.

Un mateix fragment pot ser preparat i llegit per diferents grups d'alumnes. De vegades es proposen relectures de forma aïllada i sense cap finalitat concreta, una pràctica que comporta el perill de convertir la lectura en una activitat monòtona. A diferència d'aquestes, les lectures dramatitzades no resulten feixugues ni avorrides perquè els alumnes estan engrescats a escoltar com interpreten els altres companys un mateix fragment. Són un bon recurs per despertar l'interès tant dels que llegeixen com dels que els escolten.

e) Lectura autònoma i individual

Pensem que la lectura individual d'un llibre és una activitat personal que proporciona un gaudi intransferible? Propiciem aquest moment amb els infants?

Entenem per lectura autònoma la lectura silenciosa en què és el mateix alumne qui va llegint al seu ritme, sense cap mena de pressió emocional. Suposa un esforç menor i permet que es concentri més en la comprensió. La lectura autònoma millora el desenvolupament de l'hàbit lector i l'autoimatge de persona lectora.

S'ha fet una proposta de lectura autònoma i individual d'alguns capítols d'*El lladre de gorres*. Els alumnes disposaran d'un temps dins l'horari escolar per poder fer-ne la lectura. Però, ¿què hauríeu de fer vosaltres mentre els alumnes llegeixen durant aquest temps de lectura autònoma? Doncs, tenint en compte el que hem esmentat anteriorment, la importància del model lector, hauríem de llegir com els nostres alumnes. També hem d'oferir-los un bon model de lectura silenciosa.

Encara que la lectura sigui individual, és recomanable fer aturades per anar compartint els fragments llegits i construint tots junts la comprensió.

5.3 Parlar sobre la lectura

Parlem amb les nostres amistats de les lectures que fem?

La lectura autònoma i individual sense parlar-ne després pot ajudar a adquirir fluïdesa, però no desenvolupa el gust per la lectura.

Està comprovat que un dels factors que afavoreixen el gust per llegir són les interaccions orals al voltant de la lectura. I aquesta sensació segur que vosaltres també l'heu experimentat. El fet de poder compartir amb altres persones l'impacte que us ha provocat un llibre, el que us ha fet sentir, si us n'ha agradat el final, si a estones se us ha fet feixuc..., en resum, parlar-ne ajuda a crear vincles al voltant de la lectura i a consolidar-se com a lectors.

Dediquem unes quantes activitats del quadern de l'alumne d'*El lladre de gorres* a parlar sobre el llibre, a posar en comú les opinions i els sentiments que els suscita. Aquest temps per parlar del llibre no s'ha de confondre amb una estona de conversa centrada en el control de la comprensió del text, amb les preguntes habituals que se solen fer després d'haver llegit un text.

Fem un incís per recomanar la proposta d'Aidan Chambers. En el seu llibre *Dime* planteja un tipus de conversa literària especial, en què les interaccions dels alumnes en són el més important. Chambers proposa un seguit de preguntes que ajudaran a gestionar la conversa per arribar a assolir l'objectiu principal: parlar bé del que s'ha llegit. L'autor proposa que es parteixi de tres tipus diferents de preguntes. Les preguntes bàsiques són si els ha agradat o no, si hi ha alguna cosa que els hagi desconcertat i també aquelles dirigides a buscar connexions amb les seves experiències personals o amb altres lectures. Després proposa que es continuï amb preguntes generals, que proporcionen comparacions i opinions que donen suport a la comprensió. Finalment, acaba amb les preguntes especials, que dirigeixen la conversa cap a peculiaritats que encara no han sorgit.

5.4. El procés lector. Estratègies de lectura

Som conscients que mentre llegim posem en marxa una sèrie d'estratègies lectores?

S'ha estructurat la lectura d'*El lladre de gorres* en tres moments, que coincideixen amb el procés lector: abans de llegir (en què l'objectiu és motivar, fomentar l'interès per la lectura, fer una primera aproximació i descoberta del llibre i de primeres hipòtesis sobre el seu contingut), mentre llegim (es pretén guiar l'alumnat a través de la lectura i reflexionar gradualment per construir conjuntament el sentit de la història) i després de llegir (on s'acaba reflexionant sobre la lectura).

Les sessions de lectura van acompanyades d'una proposta d'activitats per capítols que es poden ampliar o reduir en funció de la dinàmica lectora generada. Recordem que l'objectiu principal és desenvolupar el gust per la lectura i no fer tots els exercicis del quadern.

A través dels exercicis proposats volem treballar les diferents estratègies lectores: formular i comprovar hipòtesis, fer inferències, establir connexions, visualitzar, fer-se preguntes, recapitular, autoregular la comprensió i reorganitzar la informació per integrar-la.

5.5 Transversalitat de la proposta

Podem aprofitar la lectura d'un llibre per treballar continguts més enllà de l'àrea de llengua?

Les activitats proposades, tot i estar centrades en l'àmbit lingüístic, pretenen abordar altres àmbits com el de l'educació en valors, l'àmbit matemàtic, el coneixement del medi, l'àmbit artístic i el digital.

5.6 Teixint paraules. Quadern d'escriptura personal

Hem pensat per un moment quants i quin tipus d'escrits fem al dia? Quins ens resulten plaents i estimulants?

Lectura i escriptura estan molt relacionades. En aquesta guia hem volgut dedicar un espai per desenvolupar el gust per l'escriptura, i ho hem concretat en un quadern annex, titulat *Teixint paraules, quadern d'escriptura personal*. Al final de cada capítol o bloc de capítols del quadern de l'alumne d'*El lladre de gorres* hi ha una icona que recordarà als lectors que poden escriure en el seu quadern d'escriptura personal.

L'objectiu d'aquest espai és que els nostres alumnes descobreixin el plaer de l'escriptura més lliure i espontània, menys planificada. Habitualment, una gran part de les activitats d'escriptura que proposem estan molt centrades en el treball d'una determinada tipologia textual (reconèixer-ne l'estructura i fer-ne una mostra pròpia).

Cadascun de nosaltres guardem a dins un munt d'històries, d'experiències i de moments que es poden convertir en escrits. Per què no aprofitem les vivències dels alumnes per fer-los venir ganes d'escriure de manera lúdica, imaginativa i experimental?

L'escriptura personal permet desenvolupar en la redacció els propis interessos. Els temes que proposa *Teixint paraules, quadern d'escriptura personal* tenen relació amb els sentiments i els moments que viuen els protagonistes del llibre de Funke. Els gustos, la imaginació, els desitjos, els secrets, les emocions, en són alguns exemples. Segurament s'hi poden sentir identificats i podran buscar en el seu interior situacions viscudes que els inspirin per escriure. Dedicarem també un espai perquè els alumnes que ho vulguin puguin compartir els seus escrits amb els companys.

5.7. Lèxic i llenguatge literari

Busquem cada paraula que desconeixem al diccionari?

A través de la lectura d'*El lladre de gorres* es pot ampliar de manera qualitativa i quantitativa el vocabulari dels alumnes i fer-los descobrir el llenguatge literari. Els haurem d'ajudar a fixar-se en alguns recursos que utilitza l'autora per donar més expressivitat i estètica a la narració. En són exemples les comparacions, les personificacions, les frases fetes i algunes metàfores. És interessant que coneguin i practiquin els recursos d'aquesta mena, que després poden anar incorporant als seus escrits.

Quant al treball del lèxic, podem fer que els alumnes s'hi fixin mentre llegeixen: abans de llegir, mentre llegim i després de llegir. En aquesta guia trobareu algunes recomanacions per a cada capítol.

En alguns moments pot ser convenient presentar algunes paraules de vocabulari abans de la lectura, sempre que conèixer-ne el significat sigui imprescindible per comprendre el capítol. Caldrà introduir els termes que els alumnes no podran deduir pel context o per l'anàlisi de la paraula. Al bloc 6 d'aquesta guia, on consten les orientacions per a les activitats del quadern de l'alumne, podeu trobar després de cada capítol un apartat anomenat *Vocabulari i expressions*. Per a cada capítol s'ha fet una proposta de les paraules i expressions que caldria comentar amb els alumnes perquè són difícils per a l'edat que tenen a cicle superior i/o perquè cal saber-ne el significat per entendre el capítol.

Durant la lectura s'hauran de potenciar activitats que permetin a l'alumne deduir el significat de les paraules que no coneix. Serà una bona excusa perquè el docent faci modelatge de les estratègies que un lector competent pot aplicar davant d'una paraula desconeguda:

- Llegir-la més a poc a poc.
- Descompondre-la en parts per veure si n'hi ha alguna que doni alguna pista.
- Rellegir o avançar en la lectura per descobrir pistes sobre el significat de la paraula desconeguda.
- Observar elements del context o entorn: imatges, esquemes, glossaris...

De vegades tendim a recomanar als alumnes que de seguida que no entenguin una paraula, la cerquin al diccionari. Hauríem d'acostumar-los a utilitzar el diccionari en el cas que no puguin deduir el significat de la paraula pel context o per l'anàlisi dels seus components. En acabar la lectura del capítol i del llibre seria interessant preveure activitats posteriors de consolidació del lèxic.

Al final de la lectura del llibre hauran après un important cabal de paraules i expressions noves.

5.8 Compromís lector. Mission book

La lectura ha de servir per comprometre'ns socialment?

Sota la rúbrica *mission book* us proposem dur a terme un aprenentatge competencial, que fomenti l'esperit crític, que vagi més enllà de la lectura del llibre i pugui repassar bona part dels continguts transversals del currículum. Per aconseguir-ho caldria fer un

petit treball d'investigació. A partir de la lectura d'un supòsit o cas, els alumnes hauran de formular hipòtesis, cercar diferents canals d'informació, elaborar i justificar el seu plantejament i arribar a unes conclusions. Aquest procediment bàsic servirà per realitzar futures recerques en els cursos més avançats.

El docent portarà a classe un sobre identificat amb el terme *Mission book*, un cas per resoldre. L'aprenentatge es basa en l'esquema de resolució d'un problema (ABP), plantejat com un dilema moral o ètic, que gira entorn d'un contingut que es desprèn de la lectura del llibre. Aquest cas ha de permetre encetar un debat, treballar en equip, respectar els torns de paraula, arribar a acords, prendre decisions i posicionaments consensuats. En definitiva, es tracta d'un aprenentatge democràtic i competencial.

5.9 Reflexió metacognitiva

Ens aturem mai a reflexionar sobre què estem fent i com millorar-ho?

Un dels objectius en educació és el desenvolupament de l'autonomia dels alumnes, però com els podem ensenyar a ser autònoms?

És necessari fer-los conscients del propi procés d'aprenentatge. Això vol dir que no n'hi haurà prou a ensenyar determinats continguts i estratègies, cal que fomentem una dimensió més interna, la dimensió metacognitiva, que els permeti avançar cap a l'autoregulació. Si l'alumne no reflexiona sobre els propis coneixements, no serà prou competent per autoregular-se.

En l'àmbit de la lectura, es tracta de fomentar la reflexió sobre el propi procés lector i el que aquest comporta. Els alumnes s'han de conèixer millor com a lectors, han de saber identificar les seves dificultats en la lectura, les seves habilitats, i reflexionar sobre què poden fer per llegir millor. D'aquesta manera, essent conscients del que saben i no saben fer amb la lectura, podran plantejar-se objectius de millora i les accions per aconseguir-los.

Al llarg del quadern, es proposen activitats de reflexió metacognitiva que permetran a l'alumne analitzar el seu procés com a lector. Reflexionar sobre com planificar la preparació d'una lectura en veu alta, valorar com ho ha fet, autoavaluar el que fa quan llegeix, portar el registre dels seus progressos, aprenentatges i problemes, són exemples d'activitats metacognitives. Tot aquest treball ha de servir de base per poder entaular una conversa amb el docent i amb la resta de companys.

6. Guia d'activitats del quadern de l'alumnat

Convé no perdre mai de vista que l'objectiu del quadern és desvetllar el gust per la lectura. El recull ofereix un ampli ventall d'activitats. És obvi que no cal fer-les totes, com s'ha dit més amunt. Hem estructurat la proposta agrupant les activitats per capítols, per fer-les un cop llegit cadascun, però si ho considereu oportú les podeu fer després d'haver llegit el llibre sencer. Si us decanteu per aquesta segona opció, cal tenir present que algunes de les activitats (formulació d'hipòtesis del contingut...) deixaran de tenir sentit. Depenent del nivell acadèmic dels alumnes, podeu optar per

fer les activitats oralment. Vosaltres coneixeu els vostres alumnes i heu de decidir quina opció s'adapta més bé a les seves necessitats.

El quadern està estructurat en tres blocs: abans de començar a llegir, mentre llegim i després de la lectura.

Per donar suport a algunes instruccions, els alumnes trobaran al llarg del quadern unes llegendes que facilitaran la comprensió d'alguns termes.

A continuació presentem l'esquema de treball del quadern.

- Pàgina inicial

Es presenten els protagonistes del llibre, l'Otília i l'Artur. Només amb la presentació els alumnes ja poden fer inferències sobre els trets de personalitat dels dos protagonistes.

Trobareu dues frases introductòries del quadern, que en forma de pregunta pretenen crear expectatives als alumnes envers la novel·la que llegiran. Poden compartir les opinions amb tot el grup classe.

6.1 Abans de començar a llegir

En aquest bloc trobareu 9 activitats, que tenen per objectiu generar hipòtesis i motivació respecte al llibre.

- Activitat 1: autoconcepte lector

La primera activitat pretén generar una petita conversa al voltant dels hàbits lectors dels alumnes i les seves vides com a lectors. El mestre pot recollir informació sobre els seus perfils lectors. És molt important conèixer quines actituds manifesten envers els llibres, ja que depenent de si són positives o negatives la lectura serà més o menys plaent. Aquestes actituds prèvies són clau per predir tant l'hàbit de lectura com l'autoconcepte lector de cada alumne.

- Activitats 2 i 3: exploració del llibre

Aquestes dues activitats estan destinades a fer un repàs dels termes tècnics referits a les parts d'un llibre i a les seves dades principals (títol, autora, il·lustradora, editorial, col·lecció, any de publicació...). Els alumnes hauran d'emplenar la fitxa bibliogràfica de *El lladre de gorres*. Observaran també que l'autora és la il·lustradora del llibre.

- Activitat 4: la coberta del llibre

Explorant les diferents parts del llibre i observant la informació de la coberta, els alumnes poden trobar moltes pistes sobre la història que s'amaga entre les seves pàgines. L'estratègia de lectura consistent a fer hipòtesis és clau per a la comprensió. Quan un alumne no en fa, la lectura esdevé poc eficient. En aquesta activitat els

alumnes hauran de formular hipòtesis a partir de la imatge i el títol (gènere literari, possibles personatges, conflicte...).

- Activitat 5: la contracoberta

Partint de la lectura del text de contracoberta, els alumnes poden reflexionar sobre les hipòtesis que han fet a l'activitat anterior i recollir nova informació sobre els personatges i la trama de la història. Poden inferir el perquè del títol del llibre.

A la contracoberta surt l'expressió «fer la guitza». Aprofitarem també per fer inferències sobre el significat d'aquesta frase feta i compartir-ne d'altres.

- Activitat 6: em faig preguntes

A partir de la informació que han obtingut els alumnes, se'ls demana que es facin preguntes sobre la novel·la que llegiran. Quan hagin acabat de llegir-la, comprovaran si han pogut trobar les respostes. L'estratègia de fer-se preguntes és cabdal perquè ajuda a regular la comprensió al llarg de la lectura.

- Activitat 7: l'índex

El llibre consta de 23 capítols. Els alumnes hauran d'observar que els capítols no tenen títol, sinó que simplement van numerats i encapçalats amb una imatge representativa. La proposta és que, a mesura que fan la lectura del llibre, els alumnes inventin un títol possible per a cada capítol. Quan acabin les activitats de cada capítol o bloc de capítols del quadern, trobaran una icona que els recordarà que poden anar a l'annex final per escriure'n el títol.

L'activitat de pensar un títol per a un text és molt apropiada per desenvolupar l'estratègia de fer inferències. Podem suggerir als alumnes que inventin el títol entre tots, o bé per parelles o individualment.

- Activitat 8: traducció

Cornelia Funke va escriure el llibre en alemany, la llengua original a partir de la qual se n'han fet nombroses traduccions. Fem reflexionar els alumnes sobre les semblances i les diferències entre llengües i en particular sobre el coneixement que alguns dels companys de procedència estrangera tenen de les seves llengües d'origen. Amb aquesta activitat volem donar valor a la diversitat lingüística i cultural de l'entorn pròxim i d'arreu, la qual cosa redunda en benefici del desenvolupament de la competència plurilingüe.

- Activitat 9: l'autora

Es pot fer una lectura conjunta de la biografia de Cornelia Funke per apropar l'escriptora als alumnes i desvetllar-los la curiositat per ella. Proposem consultar la seva pàgina web: <http://www.corneliafunke.com/es> (contingut «Aquesta és Cornelia»). [Consulta: 07/07/2018]

Aprofitem també per ampliar vocabulari relatiu a les obres literàries: trilogia, best-seller...

Així mateix, hem inclòs una activitat de reflexió sobre la importància de la lectura i una altra a partir d'un tràiler de la pel·lícula *Cor de tinta*, un títol de Funke adaptat al cinema. Aquesta novel·la té un argument molt original, que té a veure amb la lectura.

Sinopsi de la pel·lícula

Mortimer Folchart, «Mo», i la seva filla de dotze anys, Meggie, comparteixen la passió pels llibres. També tenen en comú un do, poder fer aparèixer en la vida real els personatges dels llibres que estan llegint, si els llegeixen en veu alta. Però, per cada personatge de ficció que arriba al món real, un visitant humà desapareix al món de fantasia. En una de les seves visites a una vella llibreria, en Mo sent veus que no havia sentit feia anys, i quan reconeix de quin llibre venen, sent una esgarripança. Des que la Meggie tenia tres anys, en Mo s'ha dedicat a buscar aquest llibre, titulat *Cor de tinta* i ple d'il·lustracions de castells medievals i estranyes criatures, perquè la mare de la seva filla va desaparèixer en el mític món de les seves pàgines. Però el pla d'en Mo de fer servir el llibre per trobar i rescatar la Resa es veu en perill quan Capricorn, el malvat del llibre, segresta la Meggie i li exigeix que doni vida a altres malvats personatges de ficció.

A partir de l'element motivador del tràiler de la pel·lícula, els alumnes poden fer connexions i podem aprofitar per conversar sobre llibres i personatges.

6.2 Mentre llegim

El paper del docent ha de ser el de l'intermediari, el dinamitzador, el creador d'un ambient que convidi a pensar sobre el que estem llegint i a entendre-ho.

Capítol 1

- **Activitat 10**

El principal objectiu que volem aconseguir llegint *El lladre de gorres* és despertar en els alumnes l'entusiasme per viure un món màgic, ple d'aventures, que els faci venir ganes de continuar divertint-se en altres títols i altres universos de ficció. El mestre ha de ser lector, ha de regalar moments de lectura, ha de compartir-les i n'ha de parlar. Creiem que és una bona idea que el docent faci la lectura en veu alta dels tres primers capítols, perquè l'inici de la història és un moment clau per crear expectatives i motivació envers la lectura, i un moment idoni per oferir un bon model lector. Els alumnes no tindran el llibre al davant, només l'escoltaran.

En el primer capítol es fa una descripció del bosc. El llenguatge emprat és molt ric, ple d'adjectius i recursos literaris. Probablement hi haurà vocabulari desconegut per als alumnes. Per poder representar-se el bosc, seria convenient anticipar imatges dels elements de la natura que hi trobaran abans d'iniciar la lectura (didaleres, falgueres, matossars d'arç negre, aranyoners, turó, molsa, clariana...).

El mestre llegirà fins a «desaparèixer en el seu món», a la pàgina 6. I demanarà: «Què creieu que els passarà, a les fades?». Els alumnes formularan les seves hipòtesis en veu alta.

Seguidament continuarà la lectura del capítol fins a «Però sabia un remei contra la vellesa», a la pàgina 7. El mestre demanarà: «Què deu buscar aquest estrany visitant al bosc de les fades?». Els alumnes continuaran formulant hipòtesis en veu alta.

Un cop fetes aquestes dues pauses, el docent llegirà la resta del capítol. Si voleu, els alumnes poden seguir la lectura ara amb el llibre al davant.

L'estratègia lectora de visualitzar

La lectura ens dona l'oportunitat de construir la nostra pròpia pel·lícula, d'imaginar el que llegim, de recrear el text mentalment. Proposem una activitat que consisteix a escoltar llegir el docent i alhora recrear oralment la imatge del bosc. Al llarg del llibre trobarem fragments de descripció dels espais (bosc, turó...). És molt important desenvolupar l'estratègia de visualitzar, que permetrà submergir-se en la lectura i facilitar-ne la comprensió.

- Activitat 11

El punt de vista narratiu. Correspon al de la veu que explica la història, és la perspectiva des de la qual es relaten els fets. Es poden diferenciar dos punts de vista bàsics: el punt de vista extern i el punt de vista intern. En el punt de vista extern el narrador explica els fets des de la distància perquè no els protagonitza ni és un personatge de la història. Ens parla en tercera persona («ell va dir») i fa una valoració dels esdeveniments i dels personatges més objectiva.

En el punt de vista intern el narrador és un personatge que participa en la història que explica. Ens sol parlar en primera persona i la valoració que fa dels esdeveniments i dels altres personatges és subjectiva.

En aquesta activitat es demana als alumnes que reflexionin sobre el punt de vista narratiu.

- Activitat 12

Com hem comentat abans, *El lladre de gorres* és una obra amb abundants recursos literaris. Repassarem amb els alumnes alguns d'aquests recursos, com ara les comparacions, les metàfores, les personificacions i les hipèrboles o exageracions. Proposem que els alumnes reflexionin sobre la intenció de l'autora quan utilitza aquests recursos que enriqueixen el text i que formen part de la dimensió estètica i literària de la llengua.

- Activitat 13

Es tracta d'una pregunta de comprensió lectora molt significativa per comprendre tota la trama. També han de fer l'exercici de visualitzar i plasmar en un dibuix com s'imaginen l'intrús a partir de la descripció que en fa l'autora.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: sortilegi, rancuniós, eternitat, intrús, sigil·losament.

Expressions: Barbes de molsa.

Capítols 2-3

- **Activitat 14**

Abans de començar la lectura del capítol 2, demanarem als alumnes que llegeixin l'encanteri que hi surt. En parelles elaboraran hipòtesis i inferències sobre el que significa. El quadern aporta la fotografia i la definició de la verònica per facilitar-ne la comprensió. A continuació el docent farà la lectura del capítol. La comprensió dels capítols 1 i 2 és essencial per entendre la trama de la novel·la, i per aquesta raó recomanem que la lectura la faci el docent.

- **Activitat 15**

Els alumnes hauran de fer una descripció de la nina (en aquest punt de la història encara és una nina per a l'Artur) resumint la informació del capítol i analitzant com ho fa l'autora i quins recursos literaris utilitza. Els alumnes escriuran la descripció intentant emprar algun recurs literari, imitant l'autora. Es pot recordar la diferència entre una descripció tècnica i una descripció literària. La descripció tècnica pretén informar de manera objectiva, mentre que la descripció literària vol descriure com és un objecte, un espai, un ésser animat o una persona, però utilitzant un llenguatge ric i bell que denoti emotivitat.

- **Activitat 16**

Estratègia d'establir connexions: els alumnes hauran d'identificar-se amb l'Artur i fer l'exercici de posar-se en el seu lloc. Es tracta que connectin amb els sentiments i les emocions d'una altra persona.

- **Activitat 17**

Estratègia de fer hipòtesis. Es tracta que els alumnes reflexionin de manera individual a partir de la lectura del capítol sobre un dels personatges que tindrà un paper clau en *El lladre de gorres*, l'Ester.

- **Activitat 18**

Després d'escoltar la lectura del capítol 3 a càrrec del docent, l'objectiu és que els alumnes facin inferències sobre com és un dels personatges protagonistes, l'Otilia. Hauran de fixar-se en com es comporta, com tracta l'Artur, i saber descriure alguns dels trets més importants del personatge. Hauran de trobar les evidències que justifiquen la seva opinió.

- Activitat 19

Els alumnes observaran al llarg de la lectura que l'Otília té una manera especial de parlar, que utilitza un llenguatge subtil i ric, amb expressions cultes. Tracta l'Artur de vós, un pronom personal de segona persona que és la fórmula de tractament de respecte propi sobretot d'èpoques passades. Al llarg del capítol l'Otília comença a canviar l'opinió que s'havia fet sobre l'Artur en el moment de conèixer-lo. És quan inicia aquest canvi que l'anomena *misser*. Segons el diccionari és el tractament que es donava antigament a persones d'autoritat i a la gent de lletres. És important comentar amb els alumnes aquest terme, ja que l'Otília sempre es referirà a l'Artur d'aquesta manera. Es demana als alumnes que, a partir de la definició i del context del capítol, puguin deduir per què l'Otília l'anomena així.

- Activitat 20

Estratègia de descobrir el significat de les paraules desconegudes. Consisteix que els alumnes reflexionin de manera individual i després tots junts sobre les mesures que prenen quan no entenen una paraula. L'objectiu no és tant que sàpiguen el significat de les paraules proposades com que reflexionin sobre el procés i les estratègies per resoldre els buits de comprensió. Es dona el suport d'una taula per fer la reflexió sobre els diferents recursos: deduir a partir del context, buscar alguna paraula coneguda (derivades...) o preguntar a una font externa (companyes, buscar al diccionari).

És molt interessant que els diferents *trucs o estratègies* es consensuïn i es pengin a l'aula. Així cada cop que algú no entengui una paraula ja no haurà d'aixecar la mà immediatament i preguntar «Què vol dir...?». Caldrà que s'acostumin a seguir les pautes acordades.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: crepuscle, ensurt, circell, cautela, sacsejar, sanglotar, incrèdul, brollar, asil.

Expressions: La foscor es va desplegar damunt del món com una manta grossa. D'on vénis amb aquesta fila?

Capítol 4

- Activitat 21

Es farà la lectura compartida de tot el capítol i després es proposarà als alumnes que facin una reflexió crítica sobre els estereotips de gènere o sexistes que s'amaguen darrere d'alguns jocs i joguines. Encara a la nostra societat hi ha qui pensa que el futbol, els videojocs, les consoles són propis dels nens, mentre que el patinatge, el ballet, el ball i jugar a nines és cosa només de nenes. Aprofitarem per organitzar un debat a partir de l'opinió dels bessons: «Les nines són una cosa de nenes». Podem ampliar l'afirmació dels bessons i plantejar altres preguntes al debat: «Hi ha uns jocs o joguines només per a nens i només per a nenes?». Els podem demanar que reflexionin sobre quins són els seus jocs i joguines preferits, o sobre les activitats esportives que

practiquen, què solen regalar quan han de fer un regal a un nen o una nena... Dividirem la classe en dos grups, que hauran de defensar posicions contràries. A partir de la postura que defensen, els alumnes pensaran quins arguments poden convèncer els altres (exemples, proves...).

A l'inici del debat caldrà remarcar les normes d'intervenció.

Es pot parlar també de la campanya nadalenca que va posar en marxa l'Ajuntament de Barcelona anomenada **Les joguines no tenen sexe. Tothom pot jugar**. Amb aquest lema es volia fomentar el regal de jocs i joguines que no estereotipin els nens i les nenes. L'objectiu era conscienciar els ciutadans que la compra de joguines implica un acte de responsabilitat, ja que per mitjà del joc es poden transmetre patrons i models relacionals basats en el respecte i la igualtat d'oportunitats.

També seria interessant veure un petit tràiler de la pel·lícula *Billy Elliot*.

<https://www.youtube.com/watch?v=ScWt2ksQdV0> [Consulta: 07/07/2018]

Recomanem el llibre *Amb ulls de nena*, de Francesco Tonucci i Amparo Tomé González. Es poden utilitzar algunes de les vinyetes per despertar la reflexió i crear debat.

- Activitat 22

Continuem practicant els recursos literaris, en aquest cas, les comparacions. La comparació és una figura retòrica que consisteix a posar en relació dos termes que s'assemblen en alguna qualitat. L'estructura conté els connectors *com*, *més que*, *menys que* o similars. Quan una comparació no utilitza cap connector es converteix en una metàfora. A través de les comparacions que surten en els capítols inicials, proposem que analitzin els elements que es comparen i la qualitat que tenen en comú. També hauran d'inventar altres comparacions per als personatges de la història.

Si es considera oportú, es podria fer l'exercici de transformar les comparacions en metàfores. Ex.: «cabells negres com el carbó» → «cabells de carbó» / «el carbó dels cabells».

- Activitat 23

Primer de tot es planteja als alumnes que facin connexions i activin els seus coneixements sobre la reproducció humana, contingut que es treballa a CS, i en especial sobre els bessons. S'aprofita aquest moment del llibre per entaular una conversa amb els alumnes sobre aquesta temàtica. Poden fer una recerca sobre el tema, aprofitant que els bessons són els protagonistes d'aquest capítol. Després de la petita investigació haurien de poder dir quin tipus de bessons són. Aquesta activitat la poden fer en parelles o en grups. Poden organitzar la informació de la manera que creguin que la poden plasmar millor: esquema, mapa conceptual, amb el suport d'imatges o dibuixos... També els podem fer veure un documental molt curt de l'Info K

sobre els germans bessons. És un vídeo del programa Dinàmiks <http://www.ccma.cat/tv3/super3/dinamiks/insectes-saltadors/video/5697224/> (bloc *La pregunta curiosa*, del minut 19:00 fins al minut 22:25) [Consulta: 07/07/2018]. Aquest vídeo ajuda a entendre la diferència entre els germans bessons univitel·lins i els germans bessons bivitel·lins.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: reverència, arrufar, penedir, coixinet d'agulles, ampit de la finestra.

Capítol 5

- **Activitat 24**

Abans de començar la lectura del capítol 5, proposem als alumnes que llegeixin l'encanteri que fa l'Otília. En parelles elaboraran hipòtesis i inferències sobre el seu significat. Com a suport tenen la imatge del capítol on apareix l'Otília i el brúfol, el nou personatge. Fer adonar que les imatges ens aporten informació per ajudar a comprendre el text. Hauran de deduir de quin animal es tracta. Un brúfol és una mena de mussol. També hauran de deduir el significat de l'expressió «lladre de l'obscuritat». A continuació poden fer la lectura del capítol.

- **Activitat 25**

Recapitular un moment important del capítol, ordenant els fets que passen al poble de l'Otília.

- **Activitat 26**

Han de posar-se en el lloc de la protagonista i expressar com se sent.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: altivament, afecció, enutjada, grallar.

Expressions: el cel es va tenyir de color vermell, dreta com un ciri, el vestit va brillar com pols de diamants, llàgrimes de plata.

Capítols 6-7

- **Activitat 27**

Es planteja com un exercici de comprensió crítica i interpretativa per recordar la informació rellevant i poder entendre la trama.

Caldrà comentar i intentar deduir el significat de la paraula *immortal*. El prefix in-/im expressa negació. Es poden buscar altres paraules que el continguin, com per exemple *immòbil*, *impermeable*, o paraules com *injust*, *innecessari*, *inútil*...

- Activitat 28

Lectura preparada. Els alumnes poden decidir quin fragment dels dos capítols volen llegir per als altres. Però abans conversaran sobre la seva actitud respecte a la lectura en veu alta: si els agrada, si els fa vergonya, quines són les seves preocupacions quan la practiquen... A partir dels seus comentaris, s'insistirà en la importància de preparar-se la lectura perquè surti bé.

Abans de llegir en veu alta cal que també parlin de quines accions poden fer per preparar-se-la bé. Es pretén que reflexionin i planifiquin el procés que realitzaran per fer una lectura per als altres, i que escriguin els acords a què arriben. És molt important posar en comú aquesta activitat de reflexió amb tota la classe, perquè així els alumnes poden apropiat-se de les idees dels companys. També és imprescindible el modelatge del docent explicitant en primera persona què fa ell per preparar-se una lectura. Després es pot fer una activitat oral d'autoavaluació sobre com han llegit i què pensen que poden millorar per a la pròxima vegada que hagin de fer una lectura en veu alta.

- Activitat 29

Es plantegen diferents exercicis que consisteixen a extreure la informació implícita i explícita amb l'objectiu de descriure els sentiments del protagonista. L'Artur se sent avergonyit quan veu l'Ester al cap de molt de temps. S'aprofitarà per identificar els recursos literaris presents en aquest fragment (comparacions, frases fetes) i que revelen els sentiments de l'Artur.

Fer connexions amb la lectura: pensar en situacions semblants a les que viu el protagonista.

- Activitat 30

Es planteja una activitat consistent a identificar-se amb l'Artur i inferir l'opinió que té dels altres personatges principals de la novel·la.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: inaccessible, heroic, ombrívol, serrar les dents, andròmina, espetec dels dits, arronsar les espatlles, veu de falset.

Comparació: els bessons semblaven dos peixos amb els ulls rodons i les boques obertes.

Capítols 8-10

- Activitat 31

Es planteja fer una pausa després de la lectura del primer paràgraf del capítol 8. A partir d'aquest fragment es demana als alumnes que facin hipòtesis sobre la causa de

l'estat anímic de l'Otília. Després podran reprendre la lectura fins al final d'aquest capítol i fer una altra hipòtesi.

- Activitat 32

Abans d'iniciar la lectura del capítol 9 convidem els alumnes a llegir un petit diàleg que trobaran en aquest capítol, perquè facin prediccions sobre el pla de l'Otília. A continuació ja poden llegir seguits els capítols 9 i 10.

- Activitat 33

La següent activitat planteja un exercici de comprensió lectora de diferents nivells: literal, inferencial i crítica.

- Activitat 34

Consisteix a buscar informació sobre la marta, un dels animals que en la narració és enemic de les fades, aprofitant que en aquest capítol té un paper important. Poden fer aquesta activitat en parelles o en grups petits. Hauran d'omplir una fitxa tècnica amb les dades més rellevants.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: ferum humana, esgarrinxat, esbarzer, somrís sorneguer, flocs de cabells, alliberador, delatar, inofensiu.

Comparació: veloç com una gasela.

Capítols 11-15

- Activitat 35

Com hem dit al començament, els capítols del llibre no tenen títol, però en canvi l'autora, que és també la il·lustradora, ha acompanyat el número del capítol amb una petita il·lustració representativa. En aquesta activitat demanem als alumnes que intentin deduir a partir de la imatge inicial de què va el capítol. Un cop feta la lectura, es pot tornar a comentar si l'han encertat o no. A continuació podran fer la lectura seguida dels cinc capítols.

- Activitat 36

Ampliació de lèxic: adjectius per descriure el caràcter d'un dels personatges principals, l'Ester. Els alumnes hauran de fer inferències a partir de la informació que han anat recopilant al llarg de la lectura d'*El lladre de gorres* i triar els adjectius que utilitzarien per descriure l'Ester. Caldrà que argumentin la tria oralment.

- Activitat 37

Es pretén comprovar la comprensió literal i interpretativa dels alumnes. Hauran de buscar la informació que no es correspon amb el llibre i escriure-la correctament.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: claraboia, golfes, endebades, anar a les palpentres, a batzegades, enfollits, diabòlica, esquitllar, hostil, aguller, cerres, genet, assentir.

Expressions: sentir un formigueig a la panxa, parat com un estaquirot, els minuts anaven a pas de tortuga, nit fosca com la gola del llop, tenir un nus a la gola, dormia més profundament que un os a l'hivern, s'hauria estimat més fondre's.

Capítols 16-20

- Activitat 38

Abans de la lectura dels capítols, demanarem als alumnes que es fixin en les quatre il·lustracions que surten en els propers capítols. Poden treballar en parelles i després comentar amb tota la classe en quin ordre situarien les imatges, i justificar l'ordre que defensen.

- Activitat 39

Fem la lectura d'un altre dels encanteris de l'Otília. *El lladre de gorres*, com hem pogut observar, conté un gran nombre d'encanteris. El llenguatge poètic que els caracteritza és un bon motiu per aturar-nos-hi i fer-ne la interpretació. En aquesta activitat proposem que continuïn elaborant hipòtesis sobre què passarà partint d'aquest encanteri. Un cop engrescats, els nois i noies poden fer una lectura compartida dels cinc capítols.

- Activitat 40

Entre tots buscarem informació sobre la peònia. En la lectura és una planta que l'intrús utilitza per fer un encanteri. Després pensaran i buscaran informació sobre alguna planta que tingui propietats, per exemple medicinals o per la cosmètica, la cuina...

- Activitat 41

Es proposa dividir la classe en dos grups: en un d'ells faran de periodistes i, en l'altre, de personatges de la novel·la (Otília, Artur, Ester, bessons, el lladre de gorres). Es pot organitzar l'activitat de dues maneres diferents.

Opció 1. Els alumnes que representen els cinc personatges es caracteritzaran mínimament i seuran en una taula; entre ells i els periodistes de l'altre grup imitarem una roda de premsa. Els nois de la premsa han de fer preguntes per indagar més coses

sobre la trama i la psicologia dels personatges. Els personatges hauran de contestar imaginant quines respostes donaria el seu personatge.

Opció 2. Es divideix la classe en dos grups: una meitat seran personatges (estaran repetits) i l'altra, periodistes. Els alumnes portaran un distintiu que els identifiqui. El docent posarà una música de fons i els alumnes hauran de moure's per la classe. Obeint un senyal (el mestre atura la música), els alumnes es posaran en parelles de periodista-personatge. L'alumne periodista farà una pregunta a l'alumne personatge, que l'hi respondrà. Se seguirà la mateixa dinàmica fins que els alumnes s'hagin trobat unes quantes vegades. Poden intercanviar els papers. Finalment, tota la classe posarà en comú les preguntes i respostes que han sortit.

Fer preguntes també és una estratègia de lectura molt rendible, perquè implica tenir en compte i haver entès el que s'ha llegit fins aquell moment.

- Activitat 42

Conversa sobre com canvia el paisatge del món de les fades en el transcurs del capítol 18. Implica recordar la descripció i recuperar la imatge que se n'han fet a partir de la lectura d'aquest capítol. Després hauran de plasmar en una il·lustració com han imaginat aquest paisatge.

- Activitat 43

El capítol 19 és un molt tenebrós i misteriós. Demanem als alumnes que puguin caracteritzar-lo utilitzant adjectius apropiats, i que justifiquin la seva tria.

- Activitat 44

Es plantegen tres preguntes per comprovar quin és el grau de comprensió assolida. Una d'elles demana als alumnes que es posin en la pell del protagonista, de l'Artur, i que davant d'un problema (l'Ester està en perill), pensin quina solució donarien. Podran comprovar si el seu pla és el que realment du a la pràctica l'Artur amb la lectura del capítol següent.

La darrera activitat consisteix a comprovar les hipòtesis que havien fet prèviament en l'activitat 38 sobre l'ordre de les imatges dels capítols.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: peülles, to mordaç, regalimar, tenebrós, estalactites i estalagmites, quilla de fusta, abisme, arrambar.

Expressions: el turó era com una boca immensa i negra que badallava, beure's l'enteniment, al principi la por era petita com un pèsol, però després li va pesar a l'estómac com una carabassa, núvols com bombolles de sabó, mar de flors, fer cabal. La lluna el va ajudar allargant els seus dits clars entre la negror de les fulles. Les estalactites creixien del terra com dents de pedra.

Capítols 21-23

- Activitat 45

Lectura dels capítols 21 i 22.

Aquests capítols permeten fer una lectura dramatitzada en grup per representar els personatges principals. El mestre pot triar quins fragments són més adequats o deixar que els escullin els mateixos alumnes.

Podem fer-los memòria dels punts que vam acordar en capítols anteriors per fer una bona preparació de la lectura expressiva. Aprofitem perquè facin una autoavaluació i considerin si han millorat en els aspectes que s'havien proposat.

- Activitat 46

El sentit de l'humor. *El lladre de gorres* té moments molt divertits, plens d'ironia. És important saber detectar-los i entendre'ls. Entendre la ironia i el sentit de l'humor és una altra manera de treballar les inferències.

- Activitat 47

Al llarg d'*El lladre de gorres*, els alumnes han pogut llegir molts encanteris. Ara ens hi concentrarem. A través dels models que han vist, en parelles hauran d'escriure un nou encanteri com si fossin l'Otilia.

- Activitat 48

Formulació d'hipòtesis sobre els desitjos dels personatges.

Comentar l'expressió metafòrica «aixecar la camisa». Poden inferir-ne el significat a partir del context.

Pregunta de comprensió crítica sobre l'Artur.

- Activitat 49

Hem arribat al capítol final i en farem una lectura compartida.

Comprovació de les hipòtesis que han fet en l'activitat anterior.

Vocabulari i expressions

Vocabulari: sarcàstic, fer tentines, subestimar, gallejar, desempallegar-se, esvair.

Comparacions: el vestit va esdevenir més negre que la tinta, cara blanca com el glaç.

6.3 Després de la lectura

En aquest últim bloc es presenten un conjunt d'activitats que tenen com a objectiu verificar les hipòtesis que s'havien formulat abans de la lectura, compartir opinions sobre el llibre, reflexionar, fer-ne una valoració crítica i proposar moments de reflexió.

- Activitat 50

Anàlisi de l'estructura narrativa del relat. Els alumnes hauran de recapitular la història i intentar diferenciar-ne les parts. Aprofundirem en l'estructura del text narratiu (introducció, nus i desenllaç). Dividirem la introducció (clàssicament anomenada *plantejament*) en dues parts: la presentació dels personatges, situats en l'espai i el temps, i l'inici del conflicte, que planteja el problema que desencadenarà la història. El nus desenvolupa el gros de la història. És la part més llarga. En el desenllaç també podem distingir dues parts: la resolució o clímax, que coincideix amb el punt de màxim interès de la història i la resolució del problema i el final, que clou la història definitivament.

- Activitat 51

Aquesta novel·la de Funke té un final una mica obert. Primer hauran de reflexionar individualment sobre si s'esperaven un final com aquest, i després en parelles o en grupets pensaran de quina manera acabarien ells la història. Escriuran el seu final alternatiu en un paper sense signar i el ficaran en una capsa. La mestra anirà llegint les diferents propostes i entre tots escolliran el final que els hagi agradat més.

- Activitat 52

Hauran de tornar enrere i contrastar el que pensaven abans de llegir i després. És important fer una pausa i corroborar les hipòtesis inicials.

- Activitat 53

Deixem uns minuts de reflexió individual sobre moments del llibre (el més interessant, el més trist...) i tot seguit entaulem una conversa. És important que s'adonin que cadascú pot tenir una opinió personal sobre el llibre, que els altres han de respectar.

- Activitat 54

Es demana als alumnes que es posin en el rol de l'autora i facin una presentació del llibre. Es recomana que els alumnes hagin rebut abans el modelatge del docent en la presentació d'altres llibres. D'aquesta manera sabran seleccionar quina és la informació que cal explicar, organitzar-la i presentar-la de manera més coherent i ordenada, a partir d'un guió. És important que tots tinguin clares quines són les pautes per fer una presentació (esmentar les dades bàsiques: títol, coberta, tipus de llibre que és, quins són els personatges principals, com són, altres personatges que hi surten,

com comença la història i com continua, i, sense explicar el final, acabar l'exposició amb una frase que animi a llegir-lo).

Es pot demanar la participació d'algun alumne que vulgui preparar l'exposició oral (la presentació) i la resta farà el paper de públic que ha assistit a la biblioteca per assistir a la presentació del llibre. Podran fer-li preguntes. L'alumne que fa l'exposició haurà de contestar-les com si realment fos l'autora del llibre.

S'han de tenir en compte els components estratègics de l'exposició oral: volum de veu, ús de fórmules (aleshores, doncs...), les pauses, els silencis...

- Activitat 55

El temps i l'espai en el relat. L'acció es desenvolupa en un temps determinat. Pretenem que els alumnes s'aturin i reflexionin sobre com ha passat el temps en la història. Pot semblar que hagi passat molt de temps, però si van recapitulant i rellegant el llibre s'adonaran que només han passat tres dies. En el relat, les expressions temporals com *ara, després, l'endemà...* faciliten l'organització de la història, perquè situen els fets els uns al davant o darrere dels altres, i permeten als lectors reconstruir l'ordre cronològic dels fets. El relat està narrat en passat. Lògicament, els diàlegs estan expressats amb formes verbals de present, però això no hauria de fer confondre els alumnes sobre la distància temporal entre el narrador (situat en el present) i els fets narrats (situats en un passat no recent). Cal fer adonar els alumnes que els fets que s'expliquen sempre tenen lloc en un entorn físic. Els espais principals d'*El lladre de gorres* són el bosc, la casa des oncles de l'Artur i el jardí de la pomera. En el llibre hi ha descripcions molt detallades, especialment del bosc i del turó de les fades. Per descriure com són aquests elements s'utilitzen molts adjectius i recursos literaris, com ara les comparacions i les metàfores.

- Activitat 56

Aquesta activitat pretén que els alumnes facin connexions amb la lectura, que reflexionin sobre els personatges i intentin buscar semblances i diferències amb un mateix.

- Activitat 57

En parelles pensaran una possible segona part del llibre.

- Activitat 58: compromís lector

Aquesta és una **activitat d'ampliació** que vol fomentar l'esperit crític i la competència social i ciutadana. Es parteix de la lectura d'una carta que ens ha fet arribar l'Otília, acompanyada de *la capsa de la saviesa*. L'Otília està preocupada pel nostre món i vol que els alumnes investiguin sobre alguns dels problemes mediambientals del nostre planeta i que intentin buscar-hi solucions. Entre tots, elaborarem un manifest en defensa de la Terra. L'Otília ens ha deixat una solució a dins de la capsa, però fins al final de l'activitat no es podrà revelar.

A l'inici de la guia reclamàvem la importància d'instaurar un veritable ambient lector i recrear un espai de fantasia dins de la classe per encomanar el gust per la lectura. Ara, proposem continuar enriquint aquesta atmosfera màgica i especial per permetre transformar l'aula en un **Congrés de Savis Mags del Món (COSMAM)** per tal de debatre què es pot fer davant les problemàtiques mediambientals que està causant l'home. Utilitzant la tècnica del *role-playing*, faran un treball motivador i competencial.

Objectiu de la proposta

Identificar i comprendre les principals amenaces que afecten el medi ambient.

Dinàmica de l'activitat

1. El docent llegirà la carta de l'Otília a l'aula. S'organitzaran grups de tres o quatre alumnes, un dels quals serà el portaveu.
2. Cada grup representarà un màgic o un personatge fictici. Haurà de posar-li un nom (en cas que sigui inventat), i decidir-ne les característiques principals i els poders que té. Exemples de personatges: Harry Potter, Tina Superbruixa... El dia que es faci el congrés cada grup haurà d'anar caracteritzat amb algun tret distintiu del personatge (vareta màgica, capa, barret...).
3. Alhora, s'encarregarà de buscar informació sobre un problema mediambiental global i de proposar-ne alguna solució. Cada grup prepararà la informació, i el portaveu haurà d'exposar-la el dia del congrés (5 minuts màxim). Portarà escrita la solució en una targeta.
4. El dia del congrés, el portaveu de cada grup haurà de presentar-se, fer l'exposició del problema ambiental escollit, i introduir la solució en *la capsa de la saviesa*, amb els ulls tancats. Encara ningú pot veure quina és l'aportació de l'Otília. La presentació es farà, si és possible, amb el suport d'un faristol.
5. A partir de les solucions proposades per cada mag o personatge fantàstic, tot el grup redactarà un manifest conjunt de compromís o un decàleg en defensa de la Terra, que es penjarà a la classe. Recomanem l'ús del programa *canva* per fer el disseny del manifest o decàleg.
6. Finalment, ha arribat l'hora de descobrir la solució de l'Otília. Els alumnes es passaran *la capsa de la saviesa* els uns als altres. La consigna serà la següent: obriran la capsa, miraran què hi ha a dins, però ningú podrà revelar el missatge. Un cop la capsa hagi passat per tots els alumnes, es farà una conversa sobre per què creuen que l'Otília ens ha enviat aquesta solució. Les nostres cares reflectides al mirall ens demostren que la solució són les petites accions que podem fer cadascun de nosaltres cada dia. Tots som responsables del nostre món.

Ambientació

Per part del professorat:

- . Ambientarà la sala com si es tractés d'un congrés, amb el nom de cada congressista.

- . Música d'entrada a la sessió plenària i faristol per als parlaments.
- . Capsa de folis tancada, decorada per la part de fora. A l'interior s'hi col·locarà un mirall que n'ocupi tota la base.

Problemes mediambientals

Els alumnes escolliran, per grups, una de les següents problemàtiques que afecten la Terra i en cercaran informació. Se'ls pot donar com a suport els enllaços que presentem a continuació.

<p>Contaminació atmosfèrica (pol·lució i trànsit)</p>	<p>Les causes de la contaminació (INFOK) http://www.ccma.cat/tv3/super3/InfoK/les-causes-de-la-contaminacio/video/4805373/ [Consulta: 07/07/2018]</p> <p>Quanta contaminació (INFOK) http://www.ccma.cat/tv3/super3/InfoK/quanta-contaminacio/video/4539171/ [Consulta: 07/07/2018]</p> <p>Ciutats que superen els límits de la contaminació (EL PAÍS) https://elpais.com/elpais/2017/11/22/media/1511373316_996969.htm?rel=mas [Consulta: 07/07/2018].</p>
<p>Contaminació de l'aigua per abocaments domèstics</p>	<p>Vídeo divulgatiu que reflecteix els problemes de contaminació de les aigües que es generen en les nostres llars, i com afecta al funcionament de les depuradores i al nostre Medi Ambient. EPSAR. Generalitat Valenciana https://www.youtube.com/watch?v=QHIRh58US9E [Consulta: 07/07/2018]</p>
<p>Contaminació del sòl</p>	<p>Agència de Residus de Catalunya. Generalitat de Catalunya. http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/sols_contaminats/causes_i_efectes_de_la_contaminacio_del_sol/ [Consulta: 07/07/2018]</p>
<p>Desgel dels pols</p>	<p>Qui són els inuit? (InfoK) http://www.ccma.cat/tv3/super3/InfoK/qui-son-els-inuits/video/5657173/ [Consulta: 07/07/2018]</p> <p>Espai Terra. La comunitat científica alerta sobre l'increment del desgel als pols. http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/la-comunitat-cientifica-alerta-per-lincrement-dels-desgel-als-pols/video/5650999/ [Consulta: 07/07/2018]</p> <p>Los inuit, testigos del cambio climático. National Geographic. http://www.nationalgeographic.es/medio-ambiente/los-inuit-testigos-</p>

	del-cambio-climatico [Consulta: 07/07/2018]
Desforestació Amazònia	L'Amazònia en perill (InfoK) http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/L'Amazonia-en-perill/video/3849392/ [Consulta: 07/07/2018]
Plàstics als mars i oceans	El problema dels plàstics al mar (InfoK). http://www.ccma.cat/tv3/super3/InfoK/programa/video/5707028/ [Consulta: 07/07/2018] La isla de plástico. El séptimo continente. https://www.youtube.com/watch?v=MDwQv-1blts [Consulta: 07/07/2018]
Turisme	L'Everest està brut! (InfoK) http://www.ccma.cat/tv3/super3/InfoK/leverest-esta-brut/video/5477871/ [Consulta: 07/07/2018]

- Activitat 59

Autoavaluació. Aquest apartat és necessari perquè els alumnes reflexionin sobre el seu procés lector. Ho fem a partir d'una taula que té en compte els tres moments: abans, durant i després de la lectura. Es donen uns enunciats i cada alumne, de manera individual, decidirà fins a quin punt hi està d'acord. La baremació es farà escollint una gorra de fada, segons el grau d'acord o desacord. La gorra vermella indica desacord amb l'enunciat, la groga, posició intermèdia i la verda, acord total.

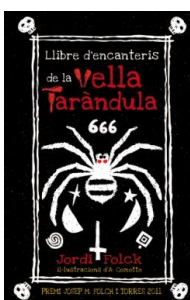
- Una altra activitat que es proposa és la valoració personal de les diferents modalitats de lectura i de l'escriptura personal. Es pot establir un diàleg sobre per què els agrada més una forma de lectura que una altra. Podem recollir molta informació que ens serà útil per dissenyar o rediseñar activitats de lectura.
- Finalment, suggerim una activitat de reflexió per ajudar els alumnes a prendre consciència de les estratègies que utilitzen quan llegeixen, així com de valoració del que han après, del que han millorat i del que es proposen millorar. És fonamental proposar exercicis d'aquesta mena si volem fomentar l'autonomia de l'alumne. Cal que siguin conscients dels seus aprenentatges, dels seus progressos i del que els cal millorar. És interessant que després puguin compartir les seves reflexions oralment.

7. Altres recursos

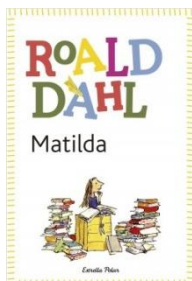
- Web de l'autora <http://www.corneliafunke.com/es> [Consulta: 07/07/2018]

La pàgina web de l'autora ofereix espais on participar, com per exemple:

- Quadern d'esbossos. Aquí Funke us proposa un quadern per afegir-hi il·lustracions, pintures o collages que hàgiu fet inspirats en algun dels seus llibres.
 - Els vostres contes. Podeu intercanviar opinions, idees amb altres amants de l'escriptura. També podeu enviar els contes que us hàgiu inventat.
 - Llibre de visites. És un espai per fer una pregunta o algun comentari a l'escriptora.
- *Llibre d'encanteris de la Vella Taràndula*. Jordi Folck. La Galera

- *Matilda*. Roald Dahl. Estrella Polar

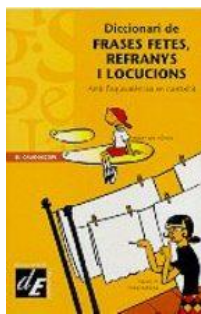

- *Tina Superbruixa i el llibre d'encanteris*. Bruño.

- Llista d'encanteris de Harry Potter
https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_d%27encanteris_de_Harry_Potter
[Consulta: 07/07/2018]

- Pocios i encanteris des del Museu Arxiu Tomàs Balvey. Vídeo de 2 minuts que explica que al jardí d'aquest museu de Cardedeu hi ha diferents plantes remeieres que s'utilitzaven per espantar les bruixes o, fins i tot, per enamorar-se. <https://www.youtube.com/watch?v=5p8HIUult7A> [Consulta: 07/07/2018]
- Blog *Pinzellades al món*. El món de les fades: il·lustracions de Mila Gablasova <http://biblicolors.blogspot.com.es/2015/05/el-mon-de-les-fades-illustracions-de.html> [Consulta: 07/07/2018]
- *Diccionari de frases fetes, refranys i locucions*.
Enciclopèdia Catalana

8. Quadre resum de les activitats

PROCÉS de LECTURA	CAPÍTOL	Núm. ACTIVITAT	CONTINGUT	TIPUS D'AGRUPAMENT
ABANS DE LA LECTURA		1	Autoconcepte lector.	Individual / parelles / tota la classe
		2 i 3	Exploració del llibre i localització dades bàsiques.	Individual
		4	Coberta del llibre. Gènere de la novel·la. Elaboració d'hipòtesis. Creació d'expectatives.	Individual / tota la classe
		5	Contracoberta del llibre. Reelaboració d'hipòtesis. Interpretació del títol del llibre.	Individual / tota la classe
		6	Estratègia lectora: fer-se preguntes.	Individual
		7	Exploració de l'índex.	Individual / tota la classe
		8	Diversitat lingüística i cultural. Formulació d'hipòtesis i d'inferències.	Individual / tota la classe
		9	Biografia de l'autora. Cerca d'informació al web. Ampliació de lèxic relatiu a una obra literària. Estratègia lectora: fer connexions autora-jo.	Parelles / individual
		MENTRE LLEGIM	1	10
11	El narrador. Punt de vista narratiu.			Individual
12	Interpretació del llenguatge literari. Recursos literaris.			Individual
13	Comprensió literal. Estratègia lectora: visualitzar.			Individual
	14		Elaboració d'hipòtesis i d'inferències.	Parelles

	2 i 3	15	Gaudi lectura en veu alta del docent. Descripció literària.	Tota la classe / individual
		16	Identificació amb un personatge: establir connexions.	Individual
		17	Elaboració d'hipòtesis.	Individual
		18	Gaudi lectura en veu alta del docent. Descripció caràcter d'un personatge: fer inferències.	Individual
		19	Cerca al diccionari. Comprensió interpretativa.	Individual
		20	Estratègia lectora: esbrinar el significat de paraules desconegudes.	Individual / tota la classe
	4	21	Lectura i reflexió crítica. Participació en un debat. Normes que regeixen la interacció oral.	Individual / parelles o petit grup / Tota la classe
		22	Anàlisi recursos literaris: la comparació.	Individual
		23	Activació coneixements previs. Connexions. Cerca i organització de la informació. La reproducció humana: els bessons idèntics i no idèntics.	Parelles o petit grup
	MENTRE LLEGIM	5	24	Elaboració d'hipòtesis i d'inferències. Interpretació del sentit de les il·lustracions.
25			Estratègia lectora: recapitular.	Individual
26			Identificació amb un personatge: establir connexions.	Individual
6-7		27	Comprensió literal, crítica i interpretativa. Mecanismes de derivació i	Individual / tota la classe

			composició de paraules: el prefix <i>in</i> .	
		28	Lectura preparada. Reflexió metacognitiva. Lectura expressiva.	Tota la classe / individual
		29	Comprensió literal i interpretativa. Identificació de recursos literaris: comparacions i frases fetes. Identificació amb un personatge: posar-se en el seu lloc, establir connexions.	Individual
		30	Identificació amb el protagonista. Fer inferències.	Individual
	8-10	31 i 32	Formulació d'hipòtesis abans de la lectura.	Tota la classe / individual
		33	Comprensió literal, inferencial i crítica.	Individual
		34	Cerca i reorganització de la informació. Elaboració fitxa tècnica d'un animal: la marta.	Parelles o petit grup / tota la classe
	11-15	35	Interpretació d'imatges.	Tota la classe / individual
		36	Ampliació de lèxic. Categoria gramatical: l'adjectiu. Descripció del caràcter d'un personatge: fer inferències.	Individual
		37	Comprensió literal i inferencial.	Individual
	16-20	38	Elaboració de prediccions de la història a partir d'imatges.	Parelles
		39	Elaboració d'hipòtesis.	Tota la classe
		40	Cerca d'informació. Propietats medicinals o d'ús de les plantes.	Tota la classe / individual
		41	Fer preguntes: <i>role-playing</i>	Tota la classe / parelles
		42	Estratègia de lectura: visualitzar.	Individual
		43	Descripció del tipus de	Individual

			capítol.	
		44	Comprensió literal, inferencial i crítica. Estratègia lectora: establir connexions amb el personatge. Comprovació d'hipòtesis.	Individual
	21-23	45	Lectura preparada. Lectura dramatitzada. Autoavaluació.	Petit grup
		46	El sentit de l'humor en el relat. La ironia.	Tota la classe / individual
		47	Creació de jocs lingüístics amb paraules i rimes: un encanteri.	Parelles
		48	Formulació d'hipòtesis. Frases fetes. Inferències.	Tota la classe / individual
		49	Comprovació de les hipòtesis.	Tota la classe / individual
DESPRÉS DE LLEGIR		50	Estructura del text narratiu.	Individual
		51	Reflexió sobre el final de la història. Creació d'un final alternatiu al de la novel·la.	Individual / parelles o petit grup / tota la classe
		52	Comprovació i verificació de les hipòtesis realitzades abans de llegir el llibre.	Individual / parelles
		53	Conversa literària. Expressió d'impressions personals després de la lectura.	Individual / tota la classe
		54	Elaboració de la presentació del llibre. Exposició oral.	Reflexió individual / tota la classe
		55	Anàlisi i reconeixement d'elements clau dels textos literaris: el temps i l'espai.	Tota la classe / individual
		56	Connexions personals amb els personatges.	Individual
		57	Elaboració d'un títol, portada i contraportada d'una segona part del llibre.	Parelles

		58	Compromís lector. Competència social i ciutadana. Problemes mediambientals.	Petit grup / tota la classe
		59	Autoavaluació del procés lector. Valoració del progrés i treball personal.	Individual / tota la classe
ACTIVITAT		CONTINGUT		TIPUS D'AGRUPAMENT
<i>Teixint paraules.</i> Quadern d'escriptura personal		Espectura personal.		Individual
Posem títols als capítols		Estratègia lectora: fer inferències.		Tota la classe

9. Bibliografia i webgrafia

CALERO, A. *Cómo mejorar la comprensión lectora. Estrategias para lograr lectores competentes*. Wolters Kluwer, 2011.

CASAS, L. *Tot Dahl*. Barcelona: La Galera, 1999.

CENTELLES, J. *La biblioteca, el cor de l'escola*. Associació de mestres Rosa Sensat, 2005.

CHAMBERS, A. *Dime*. Ciutat de Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2007.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *La lectura en un centre educatiu*. Departament d'Ensenyament, 2013.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0015/4fcb7f08-acc8-43ad-b1bf-5f303ec82902/lectura_centre_educatiu.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *El temps de lectura a primària*. Departament d'Ensenyament, 2014.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0019/6c7604fa-5bd3-4c15-904c-297dcc04419d/04_temps-de-lectura-a-primaria.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *La fluïdesa lectora*. Departament d'Ensenyament, 2013.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0045/43f3eddc-68ea-485b-a733-ced27a079145/16_fluidesa_lectora.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *El gust per llegir a educació infantil i a educació primària*. Departament d'Ensenyament, juny de 2014 i 2a edició actualitzada: abril de 2016.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/projectes/lectura/impulslectura/materialsformacio/gustperllegir/documents/gust_llegir_infantil_primaria.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Presentació i recomanació de llibres: una activitat per al foment de la lectura autònoma*. Departament d'Ensenyament, 2013.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0057/76ec51e8-c03c-4836-8eba-641a4f3d6d77/8_presentacio_recomanacio_llibres.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Parlem de llibres. La tertúlia literària*. Departament d'Ensenyament, 2013.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0002/0cd6b76d-e73a-4c33-8f30-b19c4e501e7a/9_parlem_de_llibres.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *La piràmide de lectura. Una proposta de construcció del propi hàbit lector. Primària*. Departament d'Ensenyament, 2014.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0060/88351433-4dec-424a-a5a3-7d228a01877a/guia_piramide_primaria.pdf [Consulta: 07/07/2018]

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *Portafolis de lectura CM*. Departament d'Ensenyament, 2017.

<http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/lectura/impulslectura/einesprof/portafolis-lectura/> [Consulta: 07/07/2018]

TEIXIDOR, E. *La lectura i la vida*. Columna Edicions, 2007.

PÀGINA WEB OFICIAL DE CORNELIA FUNKE

<http://www.corneliafunke.com/es> [Consulta: 07/07/2018]

VA DE LLIBRES

<http://www.edu365.cat/vadellibres/index.html> [Consulta: 07/07/2018]